

Левченко Н. В.

*викладач кафедри соціальної педагогіки
та соціальної роботи, кандидат педагогічних наук*

Возносименко Д. А.

*викладач кафедри вищої математики
та методики навчання математики*

*Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини,
м. Умань, Черкаська область, Україна*

ОСОБЛИВОСТІ ВАЛЕОЛОГІЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ

Нині, в умовах загострення екологічної кризи, особливої уваги заслуговує проблема погіршення здоров'я людства. У зв'язку з цим привертає все більше увагу валеологія як наука, заснована на принципово нових підходах до розуміння феномена здоров'я людини і механізмів його збереження.

Згідно з цією проблемою, головним завдання системи освіти в Україні, згідно із Законом України «Про освіту» [4], Державною програмою «Освіта. Україна XXI століття» [3], Національною програмою «Діти України» [7], Національною доктриною розвитку освіти України у XXI столітті [8], концепцією «Нова Українська школа» [6] та іншими нормативними документами є збереження і зміцнення фізичного і морального здоров'я молоді, виховання в учнів та студентів свідомого та дбайливого ставлення до здоров'я, дотримання принципів здорового способу життя, утвердження здоров'я як вищої загальнолюдської цінності.

Науковці (Т. Бойченко, І. Брехман, М. Гончаренко, М. Гриньова та ін.) у своїй праці висвітлювали основні проблеми валеологічної освіти (здорового способу життя, формування культури здоров'я особистості і т.д.).

Одним з основних шляхів зміцнення здоров'я дітей та молоді є впровадження валеологічної освіти в освітній процес. Ми поділяємо думку В. Ковалю [5], що валеологічна освіта повинна стати складовою частиною

професійної підготовки сучасних педагогів, яких потрібно готувати до валеологічної діяльності в шкільному освітньому просторі, до валеологічного супроводу усіх форм педагогічної роботи із дітьми та шкільною молоддю.

У такому разі заклад вищої освіти має готувати фахівця, який би не тільки навчав учнів, а й формував цілісне ставлення учня до себе і свого довкілля та навчав здоровому способу життя.

Здійснивши аналіз навчальних планів освітнього ступеня «бакалавр» спеціальностей педагогічного університету дисципліни валеологічного спрямування вивчаються в різні семестри. Відповідно до освітньої програми та навчального плану спеціальності дисципліни мають різні назви: «Медико-соціальні основи здоров'я», «Формування здорового способу життя», «Вікова фізіологія, шкільна гігієна з основами медичних знань», «Гігієна шкільна і фізичного виховання», «Вікова фізіологія, шкільна гігієна», «Формування здорового способу життя», «Основи валеології», «Валеологія», однак мета їх одна – сформувати у студентів глибоке розуміння необхідності підтримки здорового способу життя; навчити їх практично застосовувати набуті вміння і навички у своїй діяльності з метою профілактики захворювань, рекреації та оптимізації здоров'я особистості, орієнтації її на здоровий спосіб життя; формування свідомого та відповідального ставлення до індивідуального здоров'я.

Науковці Вакуленко О. та Горащук В. [1, 2] вважають, що формування культури здоров'я дітей та молоді майбутніми педагогами неможливе без впровадження в навчально-виховний процес здоров'язберігаючих освітніх технологій, якими він повинен досконало володіти.

На нашу думку валеологічна підготовка майбутніх педагогів має здійснюватися постійно у період навчання із застосуванням здоров'язберігаючих освітніх технологій, а саме:

– організаційно-педагогічні, що визначають структуру навчального процесу, яка сприяє подоланню перевтоми, гіподинамії та інших дезадаптаційних станів;

– психолого-педагогічні, пов'язані із безпосередньою працею на заняття;
– навчально-виховні, які містять програми навчання культури здоров'я особистості, мотивації їх до формування здорового способу життя, попередження шкідливих звичок;

– позанавчальна робота з молоддю та їхніми батьками.

Отже, валеологічна підготовка майбутніх педагогів буде ефективною тоді, коли вона буде застосована на практиці з використанням інтерактивних методів і форм навчання, а теоретична підготовка сформує – здоров'язбережувальні компетентності, які спрямовані на збереження і зміцнення власного здоров'я та здоров'я інших в умовах сучасного освітнього середовища.

ЛІТЕРАТУРА

1. Вакуленко О.В. Здоровий спосіб життя як соціально-педагогічна умова становлення особистості у підлітковому віці: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: спец.13.00.05 «Соціальна педагогіка» / О.В. Вакуленко. – К., 2001 -24с.
2. Горащук В.П. Формирование культуры здоровья школьников (теория и практика) / Горащук В.П. – Луганск: Альма матер, 2003. –376 с.
3. Державна програма «Освіта. Україна XXI століття» / [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/896-93-%D0%BF>
4. Закон України «Про освіту» (Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 38-39, ст.380) / [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>
5. Коваль В. О. Особливості валеологічної підготовки майбутніх соціальних педагогів у вищих навчальних закладах: дис. ... канд. пед. наук : 13.00.05 / Коваль Владислав Олександрович. – Запоріжжя, 2006. – С. 44.
6. Концепція «Нова Українська школа» / [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/249613934>

7. Національна доктрина розвитку освіти України у ХХІ столітті / [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/347/2002>
8. Національна програма «Діти України» / [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/63/96>